

La multiculturalitat i les llengües

Joan Martí i Castell

Director del seminari

Hi ha un repte que destaca singularment en el segle XXI: saber afrontar adequadament una mobilitat humana heterogènia que fa que les ciutats d'Europa, dels Estats Units d'Amèrica, del Canadà, esdevinguin rèpliques d'allò que és el món sencer. Històricament hi ha hagut altres moments en què la barreja ètnica ha estat normal; per exemple, a l'època medieval; tanmateix, la d'avui es caracteritza perquè es dona en una realitat en què s'han establert i consolidat els estats, les nacions, els pobles, que aleshores s'estaven forjant.

Som, doncs, davant un fenomen inèdit que posa a prova la nostra capacitat racional de convivència, de solidaritat, de justícia. Rere les grans migracions, hi ha grandesa, però sobretot, misèria, perquè hi predomina la fuga dels territoris d'origen d'aquells qui han de cercar fora l'estricta supervivència. Així, la confluència de cultures i de llengües distintes s'ha d'analitzar en primera instància com a conseqüència de situacions insostenibles de fracàs. Cal, per tant, que prevalgui l'esperit d'acollença en el disseny d'una planificació que contribueixi abans que res a fer digna la vida dels nouvinguts.

Simultàniament, ens hem de plantejar quina és la millor solució per a aprofitar la diversitat d'idiosincràsies i dels idiomes amb què s'expressen. En aquest objectiu, el rigor és tan essencial com l'hospitalitat generosa. Les vies demagògiques s'ha demostrat que no duen sinó a un context caòtic que empitjora les condicions de tothom.

Hem d'apostar per un sincretisme inevitablement complex? És millor la via del respecte a cada llengua i a cada cultura singularment? La resposta no és fàcil en una conjuntura en què podem comptar més de dos-cents cinquanta idiomes diferents en la metròpolis de Barcelona. Nogensmenys, és urgent. Han passat massa anys sense que s'hagin elaborat les polítiques socials, laborals, econòmiques, culturals, lingüístiques, que afrontin les necessitats amb què ens trobem.

Aquest seminari pretén d'ésser una reflexió compacta i ensems polièdrica entorn d'una demanda social que no pot esperar més temps sense respostes, perquè és pregonament angoixant.

El seminari sobre *La multiculturalitat i les llengües*, organitzat pel Consorci Universitat Internacional Menéndez Pelayo de Barcelona - Centre Ernest Lluch i celebrat al Centre de Cultura Contemporània de Barcelona descabdellà, durant els dies 9 i 10 d'octubre de 2006, les ponències que segueixen, les quals van cloure en una taula rodona amb Emili Boix-Fuster, M. Carme Junyent, Josep Moran i F. Xavier Vila, i Joan Martí i Castell com a moderador.